

2021 DÖNEM SONU İŞLEMLERİ
ve
2022 VERGİLENDİRME
DÖNEMİNE
İLİŞKİN HATIRLATMALAR

İstanbul Yeminli Mali Müşavirler Odası
03.02.2022

Dr. Ahmet Kavak
Yeminli Mali Müşavir

DÖNEM SONU İŞLEMLERİ

2021 DÖNEM SONU İŞLEMLERİ İLE İLGİLİ HATIRLATMALAR

- 1.** Mevcut emtia fiilen sayılmak suretiyle değerlemesi yapılmalıdır.
- 2.** Stok sayımında ifili durumla kaydi durum karşılaştırılarak noksanlık veya fazlalık varsa nedeni araştırılmalı ve katma değer vergisi de dikkate alınarak gerekli düzeltme işlemleri yapılmalıdır.
- 3.** Stok sayım ve değerlemesinden sonra satılan malın maliyeti tespit edilerek kayıtlara alınmalıdır.

DÖNEM SONU İŞLEMLERİ

4. Maliyet bedeline aşağıda giderlerin dahil olduğu unutulmamalıdır.

i) İktisadi kıymetin iktisap edilmesi veya değerinin artırılması ile doğrudan ilgili, **gümrük vergileri, gümrük komisyonları, yükleme ve boşaltma, nakliye ve montaj giderleri ile resim ve harçlar, noter, tapu, mahkeme, değer tespiti, danışmanlık, komisyon ve ilan giderleri,**

ii) İktisadi kıymetin finansmanında kullanılan **kredilere ait faiz giderleri ve bunlara ilişkin kur farkları;** emtiada **emtianın stoklara girdiği** tarihe kadar, diğer iktisadi kıymetlerde ise iktisadi kıymetin **envantere alındığı hesap döneminin** sonuna kadar olan kısmı ile söz konusu **kredilere ilişkin giderler,**

iii) İktisadi kıymetin stoklara veya envantere alındığı tarihe kadarki **depolama ve sigorta giderleri,**

vi) Gayrimenkullerde mevcut bir binanın satın alınarak yıktırılmasından ve arsasının **tesviyesinden oluşan giderler.**

DÖNEM SONU İŞLEMLERİ

5. Stoklarda varsa değer düşüklüğü bulunanlarla ilgili olarak takdir komisyonuna başvurulup gerekli karar alınmasıdır.

6. 01.01.2004 tarihinden önce aktifleştirilen iktisadi kıymetlerin cari yıla ilişkin amortismanları eski usul ve esaslar çerçevesinde, 01.01.2004 tarihinden sonra aktifleştirilen iktisadi kıymetlerin cari yıl amortismanları ise, Hazine ve Maliye Bakanlığınca ilan edilen oranlar dikkate alınarak hesaplanmalıdır.

7. 2021 yılı amortisman hesaplamalarına geçmeden önce; VUK'nun;

- Yeniden değerlendirme başlıklı Mükerrer 298 inci,
- Normal amortisman başlıklı 315 inci,
- Süre bakımından başlıklı 320 inci maddeleri ile
- Geçici 30, 31 ve 32 madde hükümlerinin göz önünde bulundurulması asla unutulmamalıdır. .

DÖNEM SONU İŞLEMLERİ

8. Bilindiği üzere, VUK'nun mükerrer 298 inci maddesinin (A) fıkrası yer alan enflasyon düzeltmesine ilişkin uygulamanın; geçici vergi dönemleri de dahil olmak üzere 2021 ve 2022 hesap dönemleri (kendilerine özel hesap dönemi tayin edilenlerde 2022 ve 2023 yılında biten hesap dönemleri itibarıyla) ile 2023 hesap dönemi geçici vergi dönemleri için uygulanmayacağı hususu, 7352 sayılı Kanunu 1 nci maddesiyle, VUK'na eklenen Geçici 33 üncü maddesinde hüküm altına alınmıştır. Aynı maddede ayrıca, enflasyon düzeltmesi yapılmayan dönemler itibarıyla, enflasyon düzeltmesi şartlarının gerçekleşmediği kabul edildiği hükme bağlanarak, 2021 yılı itibarıyla dileyen mükelleflerin, VUK'nun mükerrer 298/Ç maddesi kapsamında yeniden değerlendirme yapabilmelerine olanak sağlanmıştır.

Dolayısıyla, 31.12.2021 tarihi itibarıyla yeniden değerlendirme yapmak isteyenlerin bu maddede belirtile koşullara uymaları yanı sıra, VUK'nun geçici 32 nci maddesi hükmünün de dikkate almasının gerektiği unutulmamalıdır.

DÖNEM SONU İŞLEMLERİ

- 9.** Yıl içinde alınan binek otomobilleri için kıst amortisman uygulamasına dikkat edilmelidir. Ayrıca binek otomobilleri için hesaplamasında; ÖTV ve KDV'nin maliyete eklenmiş olduğu durumlarda 170.000.-TL üzerinden, ÖTV ve KDV'nin maliyet bedeline eklendiği veya binek otomobilin ikinci el olarak iktisap edildiğinde 320.000.- TL üzerinden amortisman hesaplanması gerektiği unutulmamalıdır. Belirtilen tutarın üzerinden ayrılan amortismanların KKEG olarak dikkate alınmalıdır.
- 10.** Yıl içinde satılan A.T.İ.K. nedeniyle ayrılmış bulunan amortismanlar satış esnasında dikkate alınmalıdır. Ancak KKEG olarak dikkate alınan amortismanlar satış sonrasında beyannamede beyan edilen gelirden indirilmelidir.
- 11.** Satılan A.T.İ.K. ile ilgili olarak oluşan kâr, gerekli şartlar sağlanmışsa yenileme fonu hesabına aktarılmalıdır.

DÖNEM SONU İŞLEMLERİ

- 12.** Zarar gören A.T.İ.K. ile ilgili olarak alınan sigorta tazminat bedeli iktisadi kıymetin değerinden fazla olan kısmı, gerekli koşulların varlığı halinde yenileme fonu hesabına atılabilir.
- 13.** Kıst amortismanına tabi iktisadi kıymetlerin, amortisman süresinin son yılında, ayrılmayan ilk yıla ilişkin amortisman tutarının gider kaydı yapılmalıdır.
- 14.** İlk tesis ve taazzuv (kuruluş ve örgütlenme) giderleri ile özel maliyetler gibi aktifleştirilen giderlerin yıllık itfa payları hesaplanıp gider yazılmalıdır.

DÖNEM SONU İŞLEMLERİ

- 15.** Peşin ödenen giderler içinde 2021 yılına ilişkin olanlarının alınıp cari yıl giderlerine atılması unutulmamalıdır.
- 16.** Peşin tahsil edilen gelirler hesabında bulunan ve 2021 yılı geliri olan kısmın bu hesaptan alınarak cari dönem hasılatına eklenmelidir.
- 17.** Alıcılarla (müşterilerle) ilgili cari hesap mutabakatları yapılmalıdır.
- 18.** Satıcılarla ilgili cari hesap mutabakatları yapılmalıdır.

DÖNEM SONU İŞLEMLERİ

- 19.** Bankalarla gerekli mutabakatlar sağlanmalıdır.
- 20.** Yukarıda sayılan her üç mutabakat sonucuna göre gerekirse ilgili kayıtlar yapılmalıdır.
- 21.** Kasa sayımı yapılarak kaydi durumla fiili durum karşılaştırılmalı farklılık varsa gerekli araştırma yapıp kayıtlara alınmalıdır.
- 22.** Döviz kasası Hazine ve Maliye Bakanlığınca belirlenen kurlar esas alınarak değerlendirilmeli ve gerekli kayıtlar yapılmalıdır.

DÖNEM SONU İŞLEMLERİ

- 23.** Bankadaki döviz hesapları Hazine ve Maliye Bakanlığınca belirlenen kurlar esas alınarak değerlendirilmeli ve kayıtları yapılmalıdır.
- 24.** Çeklerin reeskonta tabi tutulmasına olanak verildiğinden, alınan çekler ile verilen çeklerin reeskonta tabi tutulması halinde oluşan farklar, vergilemede gelir veya gider olarak dikkate alınmalıdır.
- 25.** Alacak ve borç senetleri istenirse reeskonta tabi tutulabilir. Alacak senetleri reeskonta tabi tutulması halinde borç senetleri de mutlaka reeskonta tabi tutulmalıdır. Senetlerde faiz oranı belli değilse, T.C. Merkez Bankası reeskont oranı uygulanarak gerekli kayıtlar yapılmalıdır.

DÖNEM SONU İŞLEMLERİ

Reeskont Hesaplama Formülleri

a.İç İskonto Formülü:

$$\text{Reeskont Tutarı} = \frac{\text{Nominal Değer} \times \text{Faiz Oranı} \times \text{Gün Sayısı}}{36.000 + (\text{Faiz Oranı} \times \text{Gün Sayısı})}$$

b.Peşin Değer Formülü:

$$\text{Peşin Değer} = \frac{\text{Nominal Değer} \times 36.000}{36.000 + (\text{Faiz Oranı} \times \text{Gün Sayısı})}$$

$$\text{Reeskont Tutarı} = \text{Nominal Değer} - \text{Peşin Değer}$$

DÖNEM SONU İŞLEMLERİ

Alacak Senetleri Reeskont İşleminin Muhasebe Kaydı

----- / -----

657 Reeskont Faiz Giderleri Hes. -----

122 Alacak Senetleri Reeskontu Hes. -----

----- / -----

Alacak Senetleri Reeskont İşleminin Ertesi Yıl Kapanışının Muhasebe Kaydı

----- / -----

122 Alacak Senetleri Reeskontu Hes. -----

647 Reeskont Faiz Gelirleri Hes. -----

----- / -----

DÖNEM SONU İŞLEMLERİ

Borç Senetleri Reeskont İşleminin Muhasebe Kaydı

----- /-----

322 Borç Senetleri Reeskontu Hes. -----

647 Reeskont Faiz Gelirleri Hes. -----

----- /-----

Borç Senetleri Reeskont İşleminin Ertesi Yıl Kapanışının Muhasebe Kaydı

----- /-----

657 Reeskont Faiz Giderleri Hes. -----

322 Borç Senetleri Reeskontu Hes. -----

----- /-----

DÖNEM SONU İŞLEMLERİ

- 26.** Yabancı para birimi üzerinden düzenlenen alacak ve borç senetleri de yukarıda belirtildiği şekilde reeskonta tabi tutulabilir. Senetlerde faiz oranı belli edilmemiş ise, Londra bankalar arası faiz oranı (LIBOR) esas alınmalıdır.
- 27.** Bankalardaki vadeli mevduat hesaplarının dönem sonu itibariyle hesaplanan faiz tutarlarının gelir kaydı unutulmamalıdır.
- 28.** Kullanılan banka kredileri ile ilgili olarak dönem sonuna kadar oluşan faiz tutarı hesaplanıp gider kaydedilmelidir.

DÖNEM SONU İŞLEMLERİ

29. Aktifte kayıtlı bulunan;

a. Hisse senetleri,

b. Fon portföylerinin %51'i Türkiye'de kurulu bulunan şirketlerin hisse senetlerinden oluşan yatırım fonu katılma belgeleri,

alış bedeli ile değerlendirilmelidir.

DÖNEM SONU İŞLEMLERİ

- c. Yukarıda sayılanlar dışındaki tüm menkul kıymetler borsa rayici ile değerlendirilmelidir. Borsa rayici yoksa veya borsa rayici muvazaalı bir şekilde oluştuğu anlaşılması halinde, değerlendirmeye esas bedel, menkul kıymetin alış bedelinin vadede elde edilecek gelirin (kur farkları dahil) iktisap tarihinden değerlendirme gününe kadar geçen süreye ilişkin kısmı eklenmek suretiyle tespit edilmelidir.
- d. Ancak, borsa rayici bulunmayan, getirisi ihraç edenin kâr ve zararına bağlı olarak doğan ve değerlendirme günü itibariyle hesaplanması mümkün olmayan menkul kıymetler alış bedeli ile değerlemesi yapılmalıdır.

DÖNEM SONU İŞLEMLERİ

30. Dava ve icra safhasına giren alacaklar için karşılık ayrılıp gider kaydedilmelidir. Teminata bağlı alacaklar bu safhaya gelse bile karşılık ayrılmamalıdır.

----- / -----

128 Şüpheli Ticari Alacaklar Hes. -----

120 Alıcılar Hes. -----

----- / -----

654 Karşılık Giderleri Hes. -----

129 Şüpheli Tic. Alacaklar Karşılığı Hes. -----

----- / -----

DÖNEM SONU İŞLEMLERİ

31. Yapılan protestoya veya yazı ile bir defadan fazla istenilmesine rağmen borçlu tarafından ödenmeyen ve 3.000.- TL aşmayan alacaklar sayıldığı düzenlemesi dikkate alınarak gerekli karşılıklar ayrılmalıdır.

32. Mahkeme kararına veya kanaat verici bir belgeye dayanarak tahsil olanağı kalmayan alacaklar kayıtlardan silinmelidir.(Aciz vesikası alacağı değersiz hale getirmez.)

33. Ortaklara verilen borçlara adat hesaplanıp,

a. Şirket kredi kullanmışsa kredi faiz oranı,

b. Kullanmamışsa reeskont oranı,

üzerinden faiz hesaplanıp fatura düzenlenmeli ve %18 KDV uygulanmalıdır.

DÖNEM SONU İŞLEMLERİ

- 34.** Dönem giderleri ile ilgili yansıtma kayıtları yapılarak, gelir ve gider hesaplarının tamamı dönem kâr veya zarar hesabına aktarılmalıdır.
- 35.** Yıllık beyannameye eklenmek üzere, yıl içinde tevkif yolu ile ödenen vergilerin belgelendirilmesi ilgili olarak, tevkifat yapan kurum ve kuruluşlardan yazılar alınmalıdır.
- 36.** Vergi kanunlarında yer alan muafiyet, istisna, yeniden değerlendirme, zarar mahsubu ve benzeri hükümlerden yararlanılması Yeminli Mali Müşavir tasdik raporunun ibraz edilmesi şartına bağanmış konularda, raporun süresinde verilmemesi, bu sürede verilmeyen hallerde ise, mükellefe verilen **60 günlük ek süre** içinde verilmesi aksi halde söz konusu haktan yararlanılamayacağı ve ayrıca 50.000 TL ‘den az 500.000 TL fazla olmamak üzere yararlanılacak tutarın %5 oranında özel usulsüzlük cezasını kesileceği hususunda mükellefler uyarılmalıdır.

DÖNEM SONU İŞLEMLERİ

37. Yapılan bağış ve yardımların gider yazılması yerine, yıllık gelir veya kurumlar vergisi beyannamesinde beyan edilen gelirden indirilmesi esası getirilmiş olduğu hususu dikkate alınmalı ve buna göre bağış ve yardımların tamamı önce kanunen kabul edilmeyen gider olarak beyanname üzerinde kazanca eklenmeli ve daha sonra gelirden indirilecek bağış ve yardımların tutarı kazancın %5'ine (kalkınmada öncelikli yörelerdeki gelir vergisi mükellefler bakımından %10'una) (Kurumlar Vergisi Kanununun 10/1-c maddesi uyarınca kurumlar vergisi mükelleflerince sadece %5'ine) kadar olan kısmı ile oranlamaya tabi olmayan diğer bağış tutarlarının tamamı beyannamede ayrıca gösterilmek suretiyle kazançtan indirilmelidir. (indirilen tüm bağış ve yardımların makbuz karşılığında yapıldığının kontrol edilmesi gerektiği unutulmamalıdır.)

İndirim konusu yapılacak %5 veya %10 oranlarının hesaplamasında aşağıda yer verilen formül uygulanarak hesaplanması gerekmektedir.

Formül: Kurum Kazancı-(Geçmiş yıl zararları + İştirak kazancı)x%5

DÖNEM SONU İŞLEMLERİ

Aşağıda belirtilen özel kanunlarına göre yapılan ve miktar sınırlamasına tabi olmayan bağış ve yardımlar da önce KKEG olarak dikkate alınıp kazancın varlığı halinde beyannamede ayrıca gösterilerek indirilmelidir.

i. 7269 sayılı Umumi Hayata Müessir Afetler Dolayısıyla Alınacak Tedbirlerle Yapılacak Yardımlara Dair Kanun kapsamında bağış toplayan kurum ve kuruluşlar ile milli veya mahalli yardım komitelerine yapılan bağışlar,

ii. 2547 sayılı Yüksek Öğretim Kanunu uyarınca üniversitelere ve yüksek teknoloji enstitülerine yapılan bağışlar.

iii. 222 sayılı İlk Öğretim ve Eğitim Kanunu kapsamında ilk Öğretim kurumlarına yapılan bağışlar.

iv. 3294 sayılı Sosyal Yardımlaşma ve Dayanışmayı Teşvik Kanunu uyarınca Sosyal Yardımlaşma ve dayanışma Fonuna yapılan bağışlar.

DÖNEM SONU İŞLEMLERİ

v. 3338 sayılı Türk Silahlı Kuvvetlerini Güçlendirme Vakfı Kanunu gereğince Türk Silahlı Kuvvetlerini Güçlendirme Vakfına yapılan bağışlar.

vi. 2828 sayılı Sosyal Hizmetler ve Çocuk Esirgeme Kurumu Kanunu uyarınca Sosyal Hizmetler ve Çocuk Esirgeme Kurumuna yapılan bağışlar.

vii. 2878 Sayılı Atatürk Kültür, Dil ve Tarih Yüksek Kurum Kanununa dayanılarak Atatürk Kültür, Dil ve Tarih Yüksek Kurumuna ve bağlı kuruluşlarına yapılan bağışlar.

viii. 278 Sayılı Türkiye Bilimsel Teknik Araştırma Kurumu Kanunu uyarınca söz konusu TÜBİTAK'a yapılan bağışlar.

ix. 4122 sayılı Milli Ağaçlandırma ve Erozyon Kontrolü Seferberlik Kanunu gereğince yapılan harcamalar.

DÖNEM SONU İŞLEMLERİ

38. Gelir veya kurum kazancının tespitinde gider olarak kabul edilmeyen diğer kanunen kabul edilmeyen giderler tespit edilerek beyannamede kurum kazancına eklenmesi unutulmamalıdır.

Kanunen kabul edilmeyen giderlerin yer aldığı kanun ve ilgili maddeleri itibarıyla aşağıda yer verilmiştir;

- GVK' nun 40 ve 41 inci maddesinde yazılı giderler,
- KVK' nun 11 inci maddesinde yazılı giderler,
- KDVK' nun 30/1-d maddesinde yazılı giderler,
- MTVK' nun 14 üncü maddesinde yazılı motorlu taşıtlar vergisi,
- Hid.VK' nu kapsamında ödenen özel iletişim vergisi,
- 5602 sayılı Kanun gereğince ödenen şans oyunları vergisi,
- VUK' nunda yazılı şüpheli alacaklar karşılığı dışında ayrılan her türlü karşılıklar (Kıdem tazminatı karşılığı, teminatlı alacaklar için ayrılan şüpheli alacak karşılığı, değer düşüklüğü karşılığı gibi.)

DÖNEM SONU İŞLEMLERİ

- 39.** Serbest bölgelerden elde edilen gelirlerin istisna olarak dikkate alınması temin edilmelidir.
- 40.** Teknoloji Geliştirme Bölgeleri Kanunu kapsamında elde edilen kazançların kurumlar vergisinden istisna olduğu unutulmamalıdır.
- 41.** Türk Gemi Siciline kayıtlı gemilerin işletilmesinden sağlanan kazançların varlığı halinde bu kazançların kurumlar vergisi istisna edildiği unutulmamalıdır.

DÖNEM SONU İŞLEMLERİ

- 42.** Gelir Vergisi Kanununun geçici 69 uncu maddesi hükmü uyarınca varsa yatırım indirimi istisna tutarı belirlenmelidir. Buna göre;
- A. 31.12. 2005 tarihi itibariyle indirim konusu yapılamamış ve 2021 yılına devreden yatırım indirim istisna tutarlarının indeksleme yapılarak ticari/zirai kazançtan veya kurum kazancından indirilmesi unutulmamalıdır.
- B. 24.04.2003 tarihinde önce yapılan müracaatlara istinaden alınan Yatırım Teşvik Belgesi kapsamında başlanılan ve 01.01.2016 tarihinden sonra yapılan yatırımlar nedeniyle 2021 yılına devreden yatırım indirimi istisna tutarlarının indeksleme yapılarak kurum kazancından indirilmesi sağlanmalıdır.
- Yukarıdaki (B) şıkkında belirtilen şekilde kurumlarca yararlanan yatırım indirim istisnası tutarı üzerinden, kazancın dağıtılıp dağıtılmadığına bakılmaksızın mutlak surette, G.V.K. nun Geçici 61 inci maddesi kapsamında %19.8 oranında gelir vergisi kesintisi yapılacağı hususu unutulmamalıdır.

DÖNEM SONU İŞLEMLERİ

C. Gelir Vergisi Kanunu'nun yürürlükten kaldırılan 19 uncu maddesi kapsamında 2005 yılında başlanmış olup iktisadi ve teknik bütünlük arz eden ve 01.01.2006 tarihinden sonra gerçekleştirilen yatırımlar nedeniyle yapılan yatırım harcamalarının %40'ı olan yatırım indirimi istisnası tutarının 2021 yılına devreden tutarın da endeksleme yapılarak ticari/zirai kazancın veya kurum kazancının vergilendirilmesi sırasında dikkate alınmalıdır.

DÖNEM SONU İŞLEMLERİ

- 43.** Kurumlar Vergisi Kanununun 5, 5/A ve 5/B maddeleri ile geçici 14 üncü maddesi kapsamında kurumlar vergisinden istisna edilen varsa aşağıda belirtilen kazançlar tespit edilerek kurum kazancından indirilmesi sağlanmalıdır.
- a. Tam mükellefiyete tabi başka bir kurumun sermayesine katılımından elde edilen kazançlar (İştirak kazancı.),
 - b. Tam mükellefiyete tabi başka bir kurumun kârına katılma imkanı veren kurucu senetleri ile diğer intifa senetlerinden elde edilen kâr payları (İştirak kazancı.),
 - c. Tam mükellefiyete tabi girişim sermayesi yatırım fonu katılma payları ile girişim sermayesi yatırım ortaklıklarının hisse senetlerinden elde edilen kâr payları (İştirak kazancı.),
 - d. Kanuni ve iş merkezi Türkiye’de bulunmayan anonim ve limited şirket niteliğindeki şirketlerin (Dar mükellef kurumların) sermayesine iştirak eden kurumların elde ettikleri iştirak kazançları,

DÖNEM SONU İŞLEMLERİ

- e. Yurt dışı iştirak hisselerinin elden çıkarılmasından sağlanan kazançlar,
- f. Emisyon primleri,
- g. Yurtdışı inşaat ve onarım işleri ile teknik hizmetlerden sağlanan kazançlar,
- h. Portföy ve fon işletme kazançları,
- i. Gayrimenkul satış kazançlarında %50 ve iştirak satışlarında %75'i,
- j. Banka borçlarının ödenmesinde kullanılan gayrimenkul ve iştirak hisseleri satış kazançları,
- k. Bankaların, finansal kiralama veya finansman şirketlerinin alacak karşılığında edindikleri gayrimenkullerin satışından sağlanan kazançların %50'si ile diğer değerlerin satışından doğan kazançların %75'i,
- l. Kurumların yurt dışında bulunan iş yerleri veya daimi temsilcileri aracılığı ile elde ettikleri kurum kazançları,

DÖNEM SONU İŞLEMLERİ

m. Eğitim kazançları,

n. Rehabilitasyon merkezlerinin işletilmesinden sağlanan kazançlar,

ö. Kooperatiflerin ortakları için hesapladıkları risturnlar.

p. Her türlü taşınır ve taşınmaz malların Finansal Kiralama, Faktoring ve Finansman Şirketleri Kanunu kapsamında geri kiralama amacıyla ve sözleşme sonunda geri alınması koşuluyla, kurumlar tarafından finansal kiralama şirketleri, katılım bankaları ile kalkınma ve yatırım bankalarına satışından doğan kazançlar ve kurumlarca söz konusu varlıkların devralındığı kuruma kira süresi sonunda devrinden doğan kazançlar,

DÖNEM SONU İŞLEMLERİ

r. Her türlü varlık ve hakların, kaynak kuruluşlarınca, kira sertifikası ihracı amacıyla ve sözleşme sonunda geri alınması koşulu ile varlık kiralama şirketlerine satışı ile varlık kiralama şirketlerince bu varlıkların devralındığı kuruma satışından doğan kazançlar,

s. Yabancı fon kazançları,

ş. Sınai mülkiyet haklarından elde edilen kazançlar.

t. 7352 sayılı Kanununun 2 nci maddesiyle KVK' na eklenen Geçici 14 üncü maddesinin 1, 2 ve 3 numaralı fıkrasında yer verilen kur farkı, faiz ve kâr payı ile diğer kazançlar.

44. 01.01.1999 tarihinden önce işletmeye dahil olup işte kullanılan taşıtların aynı zamanda zati ve ailevi ihtiyaçlarda da kullanılması nedeniyle bu araçların amortismanlarının 1/2'si gider olarak dikkate alınmadığı hususunun dikkate alınarak, söz konusu taşıtların 2021 yılında satılması halinde, gider kaydedilmeyen amortisman tutarının beyanname üzerinde, diğer indirimler kısmında gösterilerek, kazançtan indirilmesi unutulmamalıdır.

DÖNEM SONU İŞLEMLERİ

- 45.** Beyan edilen kazançta göre ödenecek kurumlar vergisi ve eski hükümlere göre yararlanılan yatırım indirimi istisnası tutarı üzerinden GVK'nun geçici 61 inci maddesi kapsamında kesilen %19.8 gelir vergisi toplamı, 31.12. 2021 tarihli bilanço ve gelir tablosunda (Dönem Kârı ve diğer yasal yükümlülükler karşılığında) gösterilmelidir.
- 46.** 2021 yılına ilişkin olup, kurumlar vergisi beyannamesi verilene kadar gelen gider faturalarının KDV tutarları hariç 2022 yılı kanunu defter kayıtlarına geçmiş yıl gideri olarak kaydedilip, kurumlar vergisi beyannamesinde bu fatura toplamaları diğer indirimler sütununda gösterilerek matrahtan indirilmesi sağlanmalıdır.

DÖNEM SONU İŞLEMLERİ

- 47.** 2020 yılına ilişkin olup 2021 yılı kayıtlarına alınan geç gelen fatura bedelleri, 2020 yılı kurum kazancından beyanname üzerinden indirilmiş olduğundan, bu tutarların 2021 yılı beyanı sırasında kanunen kabul edilmeyen gider olarak kurum kazancına eklenmesi unutulmamalıdır.
- 48.** 2018 vergilendirme döneminde satılan veya zayi olduğu nedenle sigortadan alınan tazminat fazlasının söz konusu iktisadi kıymetlerin aynısını veya benzerinin alınmasına karar alınan demirbaşlarla ilgili olarak oluşturulan yenileme fonu hesabına konulan tutar, ilgili iktisadi kıymetin alınmaması halinde 2021 yılı kazancına eklenmesi unutulmamalıdır.

DÖNEM SONU İŞLEMLERİ

49. Örtülü sermayeye ilişkin faiz ve benzeri ödemeler ile örtülü yoldan dağıtılan kazançlar bir yandan kanunen kabul edilmeyen gider olması yanında, diğer yandan bu ödemeler hesap döneminin son günü itibariyle dağıtılmış kâr payı sayıldığı hususu unutulmamalı ve ödenen bu tutarlar brütleştirilmek suretiyle üzerinden kâr dağıtımına ilişkin %15 oranında yapılacak vergi kesintisine ilişkin muhtasar beyannamenin 26.01.2022 tarihine kadar verilmesi ve kesilen verginin 26.01.2022 günü akşamına kadar ödenmesi sağlanmalıdır.

DÖNEM SONU İŞLEMLERİ

Örnek 1. A.Ş. Ortaktan aldığı 1.200.000.- TL borç karşılığında 2021'de 120.000.- TL faiz ödemiş ve finansman gideri yazmıştır. Dönem başı öz sermayesi 300.000.- TL.dir.(Bu borcun tamamı 2022 yılında ödenecektir.)

- Örtülü Sermaye Tutarı = Ort. Alınan Borç - (Öz sermaye x 3)

$$300.000.- \text{ TL} = 1.200.000.- - (300.000.- \times 3)$$

- Örtülü Ser.İlişkin Faiz = Örtülü Sermaye x Ort.Ödenen Faiz

Ort. Alınan Borç Toplamı

$$30.000.- \text{ TL} = \frac{300.000.- \times 120.000.-}{1.200.000.-} \text{ (K.K.E.Gider yazılır.)}$$

$$1.200.000.-$$

- Dağıtılan net kâr payı = Ört.Sermayeye ilişkin faiz olup 30.000.- TL'dir.

- Dağıtılan kâr payının net tutarı %15 kesinti oranına göre brüt tutarı =30.000.- x 100/ 85 = 35.294.12 TL olup, bu tutar üzerinden yapılacak vergi kesintisi (17.647.06 x %15) = 5.294.12 TL olacaktır.

- Bu tutar vergi 26.01.2022 günü akşamına kadar muhtasar beyanname ile beyan edilip 26.01.2022 günü akşamına kadar ödenmesi ve ödenen bu tutar kurumca 2021 yılı veya 2022 kayıtlarına KKEG yazılması gerekir.

DÖNEM SONU İŞLEMLERİ

Örnek 2. A.Ş. 2021 yılında ilişkisiz kişiye 725.000.- TL sattığı tekstil makinasının bir benzerini aynı vade ve koşullarda ortağının kardeşine 700.000.- TL satmıştır.

- Transf. Fiy.Yoluyla Örtülü Dağıtılan Kazanç = Emsal Fiyatı - İlişkili Kişiye Yapılan Satış Bedeli.

$$25.000.- \text{ TL} = 725.000.- \text{ TL} - 700.000.- \text{ TL}$$

- Transf. Fiy. Yoluyla Örtülü olarak dağıtılan 25.000.- TL KKEG olarak kurum kazancına eklenmesi yanında ayrıca dağıtılan net kâr payının olarak %15 vergi kesintisine tabi tutulacaktır.

- Buna göre 25.000.- TL' nin %15 kesinti oranına göre brüt tutarı = $(25.000.- \times 100 / 85) = 29.411.76$ TL olup, bu tutar üzerinden yapılacak vergi kesintisi $(29.411.76 \times \%15) = 4.411.76$ TL olacaktır.

- Bu tutar vergi 26.01.2022 günü akşamına kadar muhtasar beyanname ile beyan edilip 26.01.2022 günü akşamına kadar ödenmesi ve ödenen bu vergi tutar kurumca 2021 veya 2022 yılı kayıtlarına KKEG yazılması gerekir.

DÖNEM SONU İŞLEMLERİ

- 50.** KVK.'un 7 inci maddesi ile GVK.'un 75 inci maddesi uyarınca 31.12.2021 tarihi itibariyle elde edilmiş sayılan kontrol edilebilen kurum kazancı veya kâr payı tutarlarının beyannameye ithal edilmesi unutulmamalıdır.
- 51.** 2021 yılı beyanı üzerinden, KVK'na eklenen geçici 13 üncü maddesi kapsamında %25 oranında kurumlar vergisi hesaplanacağı unutulmaması yanı sıra, 15.6.2012 tarih ve 2012/3305 sayılı Yatırımlarda Devlet Yardımları Hakkında Karar'a uygun yeni veya tevzi yatırım yapanlar bahsi geçen kararnamenin 15 nci maddesi uyarınca indirimli kurumlar vergisi uygulamasından yararlanmayı gözden kaçırmamalıdırlar. (7338 sayılı yasa ile getirilen %10 luk katkı tutarının diğer vergi borçlarından terkinin uygulaması dahil)
- 52.** Yurt dışında ödenen vergilerin mahsubunda yasada belirtilen belgeler temin edilerek tercüme ettirilmesi ve beyannameye eklenmelidir. (Bu şekilde mahsup edilecek verginin tutarı, yurt dışı kazanç üzerinden Türkiye'de alınacak vergiden fazla olmayacağı gözden kaçırılmamalıdır.)

DÖNEM SONU İŞLEMLERİ

53. Geçici vergi uygulaması nedeniyle, geçici vergi dönemleri itibariyle,

- a) Amortisman ayıranlar dönem sonunda amortisman ayırmaktan vazgeçebilirler.
- b) Amortisman hesaplamayanlar, dönem sonunda amortisman ayırabilir ve gider yazabilirler.
- c) Alacak ve borç senetlerini reeskonta tabi tutmayanlar dönem sonu itibariyle reeskont yapabilirler.

DÖNEM SONU İŞLEMLERİ

- d) Alacak ve borç senetlerini reeskonta tabi tutanlar dönem sonunda reeskonttan vazgeçebilirler.
- e) Yıl içinde yararlanılan yatırım indirimi istisna uygulamasından, verilen geçici vergi beyannamelerinin düzeltilmesi koşulu ile vazgeçebilirler.
- f) Geçici vergi dönemlerinde yararlanılmayan yatırım indirimi istisna uygulamasından dönem sonunda yararlanılabilir.
- g) Geçici vergi dönemlerinde dikkate alınan diğer istisna ve indirimlerden dönem sonunda vazgeçilebilir.
- i) Geçici vergi dönemlerinde dikkate alınmayan diğer istisna ve indirimler dönem sonunda dikkate alınabilir.

DÖNEM SONU İŞLEMLERİ

54. GVK'nun mükerrer 112 nci maddesinde yer alan şartların varlığı halinde, 2.000.000.- TL fazla olmamak koşulu ile %5'lik vergi indiriminden yararlanılmalıdır.

55. 2021 yılında nakit sermaye artırımında bulunan kurumlar ile 2021 yılında kurulmuş olanların nakit sermaye tutarları üzerinden, yasal şartların varlığı dikkate alınarak %50, 26.10.2021 tarihinden sonra kurulan veya sermaye artırımında bulunan kurumların yurt dışından getirilen nakit sermayelerinde ise, %75 oranında faiz indiriminde yararlanmaları sağlanmalıdır.

DÖNEM SONU İŞLEMLERİ

56. Tekraren ifade etmek isterim ki, taşıtlara ilişkin olarak;

a) İşletmenin aktifinde kayıtlı olan veya kiralanan taşıtların işte kullanılmayanlarına (şirket ortaklarının eş ve çocuklarınca kullanılan) ait amortismanlar ile tüm giderlerinin,

b) İşletmenin aktifinde kayıtlı bulunan veya kiralanan taşıtlara ilişkin olan her türlü giderin KKEG olarak dikkate alınan %30'unun doğru hesaplanıp hesaplanmadığının kontrol edilmesi unutulmamalıdır.

57. Finansman gider kısıtlamasında kısa ve uzun vadeli borçlar içinde yer alan ve üzerinden her hangi bir şekilde (faiz, komisyon, kur farkı, kâr payı ve benzeri bir ödeme yapılmamış olanları (ay sonlarında ücret, vergi tahakkukları ile ayrılan her türlü karşılıklar ile ortaklardan alınan ve faiz ve benzeri bir ödeme yapılmayan TL cinsinden borçlar, bankalardan alınan ve karşılığında herhangi bir faiz ödenmeyen spot kredileri (tebliğe rağmen) özkaynak mukayesesinde dikkate almaksızın hesaplama yapanların ihtirazi kayıtla beyanname vermelerini öneririm.

2022 YILINDA DİKKAT EDİLECEK HUSUSLAR

2022 VERGİLENDİRME DÖNEMİNE İLİŞKİN HATIRLATMALAR

- 1.** 2021 yılı kanuni defterlerin tamamının yazdırılma işi bir an önce tamamlanmalıdır.
- 2.** 2021 yılı yönetim kurulu karar defterinin kapanış tasdiki 2022/Ocak ayı sonuna kadar ve 2021 yılı yevmiye defterinin kapanış tasdikinin ise, 2022/Haziran ayı sonuna kadar yaptırılmalıdır.
- 3.** 2022 yılında kullanılacak defterlerin tasdiki 2021/Aralık ayı içinde yaptırılmalıdır.

2022 YILINDA DİKKAT EDİLECEK HUSUSLAR

- 4.** 2021 yılında kullanılan kanuni defterlerin 2022 yılında da kullanılması durumunda, bu defterlerin tasdik işlemleri 2022/Ocak ayı içinde yaptırılmalıdır.
- 5.** 2022 yılı yevmiye defterine yapılan açılış kaydından sonra, bir önceki yılda yapılan reeskont kayıtları, ters kayıt yapılarak kapatılmalıdır.

2022 YILINDA DİKKAT EDİLECEK HUSUSLAR

- 6.** Sigorta şirketleri tarafında 2021 yılında ayrılarak gider kaydedilen muallak hasar karşılıkları, kazanılmamış pirim karşılıkları ve hayat matematik karşılıkları ile denge karşılıkları 2022 yılı açılış kaydından sonra, kâr hesabına aktarılmalıdır.
- 7.** 2021 yılı vergilendirme dönemine ilişkin kurum kazancının beyanı sırasında, kurum kazancından indirilen ve eski hükümlere tabi tutulan yatırım indirimi istisna tutarı üzerinden en geç kurumlar vergisi beyannamesinin verileceği ay içinde, %19.8 oranında gelir vergisi kesintisi yapılmalı ve buna ilişkin muhtasar beyanname ertesi ayın 26 üncü günü akşamına kadar verilip, kesilen gelir vergisi 26 ncı günü akşamına kadar ödenmelidir.

2022 YILINDA DİKKAT EDİLECEK HUSUSLAR

8. 2021 yılı vergilendirme dönemine ilişkin kurum kazancının beyanı sırasında, kurum kazancından indirilen emeklilik yatırım fonlarının kazançları dışında kalan ve K.V.K' nun 5/1- d maddesinde yazılı fon ve portföy kazançları üzerinden en geç kurumlar vergisi beyannamesinin verileceği ay içinde, %15 oranında kurumlar vergisi kesintisi yapılmalı ve buna ilişkin muhtasar beyanname ertesi ayın 26 üncü günü akşamına kadar verilip, kesilen kurumlar vergisi 26 ncı günü akşamına kadar ödenmelidir

(**DİKKAT** bu tevkifat oranı 2009/4594 sayılı BKK ile bu gün itibariyle %0 sıfır olarak uygulanmaktadır.)

2022 YILINDA DİKKAT EDİLECEK HUSUSLAR

- 9.** 2021 yılı kurum kazancından (kârından) personele temettü ikramiyesi verilmesi düşünülüyor ise, gerekli kararların kurumlar vergisi beyannamesi verilmesinden önce alınmalıdır. Bu tutar 2021 yılı kurumlar beyannamesinde kazançtan indirilir ve gelir vergisi kesintisi beyannamenin verildiği ayın sonuna kadar yapılır ve ertesi ayın 26 üçüncü gününe kadar beyan edilir ve 26 ıncı günü akşamına kadar da kesilen vergiler ödenir.
- 10.** a) İmtiyazname ve Ruhsatname almış olan kurumların Harçlar Kanunu'na ekli 8 sayılı tarifede yer verilen ve yıllık olarak ödenmesi gereken harçlar,
b) Motorlu taşıtlar vergisinin ilk taksiti,
2022/Ocak ayı içinde ödenmelidir.

SABRINIZ

İÇİN

TEŞEKKÜRLER